

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de Roșca Alexei, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Sîrghi Mihail împotriva lui Roșca Alexei cu privire la revendicarea bunului și repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 28 februarie 2013, prin care apelul declarat de Roșca Alexei a fost respins,

C O N S T A T Ă :

La 13 august 2012, Sîrghi Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Roșca Alexei cu privire la revendicarea bunului și repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 28 octombrie 2004, a procurat o grapă cu discuri de model BDT-3 de culoare albastră la prețul de 34 100 lei, care a fost înregistrată la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” pe r-l Ștefan Vodă, cu numărul de înmatriculare 295 pe numele dumnealui.

În anul 2009, Roșca Alexei, cu acordul lui Sîrghi Mihail, a luat cu împrumut grapa nominalizată pentru a o folosi temporar, însă ulterior a refuzat categoric să-i întoarcă bunul. Pînă în prezent bunul sus indicat se află în posesia și folosința pîrîtului Roșca Alexei.

Cere reclamantul Sîrghi Mihail, revendicarea bunului sau costului acestuia și încasarea prejudiciului moral cauzat, estimat la suma de 100 000 lei, cît și a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea pricinei date.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 25 septembrie 2012, acțiunea a fost admisă parțial. Roșca Alexei a fost obligat să restituie reclamantului Sîrghi Mihail grapa cu discuri de model BDT-3 cu n/î 295 de culoare albastră în stare bună, funcționabilă, sau în caz dacă aceasta la momentul executării nu va fi ori va fi stricăță, să restituie contravaloarea acesteia. La fel s-a dispus încasarea de la Roșca Alexei în beneficiul lui Sîrghi Mihail suma de 1 650 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Pretențiile privitor la încasarea prejudiciului moral au fost respinse.

În motivarea hotărârii instanța de fond a invocat prevederile art. 374 alin. (1) CC, menționând că bunul litigios se află în posesia nelegitimă a pârîului, fapt demonstrat prin ordonanța de neîncepere a urmăririi penale și prin aplicarea amenzii pentru contravenția de samovolnicie.

Nefiind de acord cu hotărîrea Judecătorei Ștefan Vodă din 25 septembrie 2012, Roșca Alexei a declarat apel împotriva acesteia, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe, cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 28 februarie 2013, a fost respins apelul declarat de Roșca Alexei, a fost menținută hotărîrea Judecătorei Ștefan Vodă din 25 septembrie 2012.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. Totodată, a fost indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 24 aprilie 2013, Roșca Alexei a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bender din 28 februarie 2013 și a hotărîrii Judecătorei Ștefan Vodă din 25 septembrie 2012, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În argumentarea recursului recurentul a invocat interpretarea eronată a legii, precum și neelucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei, concluziile instanței expuse în hotărîre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În speță, Roșca Alexei a reiterat argumentele de fapt ale pricinii, menționînd că nu a avut niciodată în posesie bunul litigios, iar intimatul duce instanța în eroare prin afirmații mincinoase.

Sîrghi Mihail a depus referință pe marginea recursului înaintat, solicitînd declararea lui ca inadmisibil.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Roșca Alexei a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și a referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide temeinicia lui, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la adoptarea deciziei contestate au fost încălcate normele de drept procedural, situație ce impune rejudecarea cauzei.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost

stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 28 octombrie 2004, a fost procurată o grapă cu discuri de model BDT-3 de culoare albastră la prețul de 34 100 lei, care a fost înregistrată la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” pe r-l Ștefan Vodă, cu numărul de înmatriculare 295 pe numele lui Sîrghi Mihail (f.d. 8-10).

Din considerentul că grapa în cauză i-a fost dată cu împrumut lui Roșca Alexei, iar acesta nu a restituit-o, Sîrghi Mihail s-a adresat în instanța de judecată cu cerința de revendicarea a bunului sau costului acestuia.

Instanța de fond a admis acțiunea reclamantei, dispunând obligarea lui Roșca Alexei să restituie reclamantului Sîrghi Mihail grapa cu discuri de model BDT-3 cu n/î 295 de culoare albastră în stare bună, funcționabilă, sau în caz dacă aceasta la momentul executării nu va fi ori va fi stricată, să restituie contravaloarea acesteia, iar instanța de apel a menținut această soluție.

Colegiul conchide că decizia instanței de apel este ilegală, pornind de la următoarele.

Așa cum prevăd aliniatele (1) și (2) art. 373 CPC, instanța de apel, verifică în limitele cererii de apel și ale referințelor, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În același timp, potrivit prevederilor alin. (4) art. 373 CPC, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărîrii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărîrii în întregul ei.

Astfel, în pricina din speță, reclamantul a solicitat adjudecarea unui bun sau a contravalorii lui.

Potrivit art. 246 CPC, cînd bunul se adjudecă în natură, instanța judecătorească indică în hotărîre contravaloarea lui și dobînda de întîrziere determinată conform art.619 din Codul civil, pe care urmează să o achite debitorul, chiar și în lipsa vinovăției, dacă nu execută hotărîrea în termen de 90 de zile de la data cînd aceasta a devenit definitivă.

Prin urmare, în situația în care instanța a decis adjudecarea bunului revindecat în natură, urma să indice în dispozitivul hotărîrii și contravaloarea lui.

Însă, instanțele au dispus obligarea pîrîtului să restituie reclamantului bunul adjudecat în natură în stare bună și funcționabilă, sau în caz dacă aceasta la momentul executării nu va fi ori va fi stricat, să restituie contravaloarea acestuia.

Or, prin asemenea dispoziție, instanțele au condiționat executarea hotărîrii, ceea ce o face neexecutorie, precum și contravine art. 246 CPC.

Mai mult ca atît, potrivit hotărîrii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 07.07.2008 cu privire la aplicarea legislației procesuale civile la întocmirea hotărîrii și încheierii judecătorești, este inadmisibilă adoptarea unei hotărîri, executarea căreia este pusă în dependență de survenirea sau nesurvenirea unor condiții (pct. 21).

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de verificare a legalității hotărîrii în întregul ei (alin. (4) art. 373 CPC), nu a și-a îndeplinit aceste obligații și, ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Roșca Alexei.

Se casează decizia Curții de Apel Bender din 28 februarie 2013 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Sîrghi Mihail împotriva lui Roșca Alexei cu privire la revendicarea bunului și repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, și remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Bender într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea